

ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ

Тверді

М'які

Правила вживання м'якого знака

Шукаємо відповіді на запитання:

1. Як перевірити, чи треба у слові ставити м'який знак?
2. Чому в слові більший пишемо м'який знак, а в слові менший — ні?
3. Після яких букв ніколи не пишемо м'якого знака?

Вправа 225. Розгляньте уважно таблицю.

Уживання м'якого знака

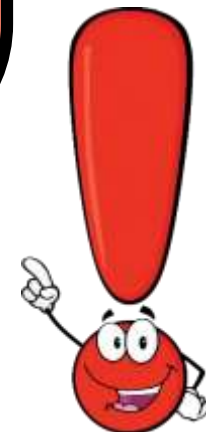
Ставимо	Не ставимо
<ul style="list-style-type: none"> Після букв д, т, з, с, ц, л, н та дз, (Де Ти З'їси Ці ЛиНи?) на позначення м'яких перед наступним твердим (крім л), що закінчують склад: батько, дядько, призьба, хвацько, пальці, смалець, кіньми, перець, гедзь. Після букв на позначення м'яких приголосних перед о в середині складу: польова (квітка), утрьох. У суфіксах -цьк-, -зьк-, -ськ-: козацький, сільський, кавказький. У суфіксах -еньк-, -оньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-: яснасенький, тихесенький, малесенький, калинонька, білісінький, манюсінький. Після л перед буквами на позначення приголосних: учительська, галька 	<ul style="list-style-type: none"> Після б, п, в, м, ф: дріб, степ, кров, сім, верф. Після ж, ч, ш, щ: річ, подорож, дощ. Після н перед ж, ч, ш, щ і суфіксами -ств-, -ськ-: інший, громадянство, уманський, але: доньчин (донька), няньчити (нянька), бриньчати (бринькати). Після р у кінці складу: повірте, Харків, гірко; винятки Горький, Зорькін. Після букв, що позначають м'які приголосні, крім л, якщо за ними ідуть інші букви на позначення м'яких приголосних: пізнє, танці, радість, пісня

Ознайомтеся з правилами написання буквосполучень **йо, ьо.**

Буквосполучення **ьо** пишемо після букви для позначення м'якості приголосного перед **о**: *всього, сьогодні, трьох, цього.*
Буквосполучення **йо** пишемо:

- 1) на початку слова та після букви, що позначає голосний: *йод, йорж, майор, район.*
- 2) після букви на позначення приголосного, переважно на початку складу: *бульйон, вйокати, мільйон.*

Вправа 226. Уставте, де потрібно, м'який знак. Складіть речення з трьома словами

Вінниц..кий, львівс..кий, волин..с..кий,
ірпін..с..кий, різ..бяр, емул..сія, мален..кий,
економіч..ний, хар..ківс..кий, нян..чити, щіл..ний,
календар.., сіл..с..кий, учител..с..кий, лагідніс..т..,
оболон..с..кий, вишен..ка.

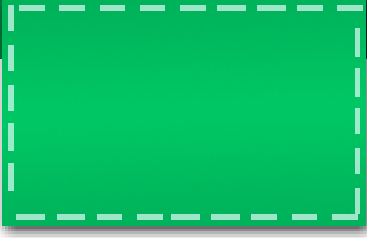
Перевірка!

Вінницький, львівський, волинський,
ірпінський, різьбяр, емульсія, маленький,
економічний, харківський, няньчити, щільний,
календар, сільський, учительський, лагідність,
оболонський, вишенька.

Вправа 227. Запишіть слова, подані в транскрипції, відповідно до орфографічних правил

Мальовничий, маріупольський, мільйон,
льодяник, утрюх, сільський, тьманий.

Перевірка!

[мал'овни́чий], [мар'іу́пол'с'кий], [м'іл'йо́н],
[л'од'а́ник], [утр'о́х], [с'іл'с'ки́й], [т'м'а́ний].

Вправа 229. Уставте, де треба, м'який знак. Поясніть особливості написання слів кожного рядка

1. Дівчин..ці, в оболон..ці, на вишен..ці.
2. На сопілці, у спілці, на кульці, у люльці.
3. Голинь — голин..с..кий, Умань —уман..с..кий.

?

Перевірка!

1. Дівчинці, в оболонці, на вишеньці.
2. На сопілці, у спілці, на кульці, у люльці.
3. Голинь — голинський, Умань —уманський.

Домашнє завдання

Повторити параграф 28, виконати вправу 231 (письмово)

231

Запишіть речення, уставляючи, де потрібно, м'який знак. Схарактеризуйте приголосні у виділених словах. Поясніть, як ви розумієте вислів, який найбільше сподобався. Розкажіть, як ви намагаєтеся уникати помилок. Чи трапляються на цьому шляху перешкоди? Як ви їх долаєте?

1. Той, хто *робит..* помилки, — попереду того, хто не робит.. нічого. Помилки, *якщо* їх визнавати, обертают..*ся* з утрат на здобутки (М. Дочинець). 2. Що *біл..ше* зусил.. ви докладете, то біл..ше можливостей перед вами відкриєт..*ся* (Н. Вуйчич). 3. Не помиляєт..*ся* той, хто нічого не робит.. . Не бійтеся помилятися — *бійтеся* повторити помилки (Т. Рузвельт).